

<p>Onderwerp</p>	<p>Late Middeleeuwen De Grauwaart (1): De ontdekking van de Grauwaart/ Graven zonder schep.</p>
<p>Achtergrondinformatie / Verhaal</p>	<p>Achtergrondinformatie voor de leerkracht:</p> <p>De Grauwaart is een laatmiddeleeuws omgracht wooncomplex. Het bevindt zich in park De Grauwaart. Het park is een archeologisch monument. De restanten van het laatmiddeleeuwse complex dat er verborgen ligt, wordt op deze manier beschermd door de monumentenwet.</p> <p>De Grauwaart is een van de vele versterkte, omgrachte woonplekken in Leidsche Rijn. Zo'n woonplek bestond uit een klein kasteel, een woontoren en in steen opgetrokken boerderijen met een gracht eromheen. Vanaf met name de dertiende eeuw worden deze versterkte woonplekken aangelegd.</p> <p>De Grauwaart is ontdekt toen archeologen het terrein onderzochten, waar het park aangelegd zou worden. Zij hebben daar een klein rond eiland gevonden. Op dit eiland moet het belangrijkste stenen gebouw van de Grauwaart gestaan hebben.</p> <p>Archeologen denken tegenwoordig wel drie keer na, voordat ze ergens gaan graven. Als er resten van het verleden in de grond zitten, zitten ze daar goed, anders waren ze niet zolang bewaard gebleven. De archeologen willen wel graag deze bijzondere plekken in kaart brengen. Tegenwoordig kan dit zelfs zonder dat er een schep aan te pas komt. De grond wordt als het ware doorgelicht.</p> <p>Een methode die hiervoor gebruikt wordt is weerstandmeting. Met elektronische apparatuur wordt een stuk grond afgewerkt, waarna de computer een plattegrond met kleuren laat zien. De kleur blauw op de plattegrond geeft aan dat er weinig weerstand is in de bodem. Dit betekent meestal dat er veel vocht in de grond aanwezig is. Dit duidt dan op een plek waar een gracht, een rivier of een sloot heeft gelegen. Hoe roder en donkerder de kleur op de kaart, hoe meer weerstand. Geel geeft een gemiddelde weerstand aan.</p> <p>Op het voormalige terrein van de Grauwaart is zo'n weerstandsmeting gedaan. Hierdoor is precies de plek aan te</p>

	<p>wijzen waar de Oude Rijn en de grachten van het kasteel hebben gelopen. Ook is vrij nauwkeurig aan te geven waar de woontoren heeft gestaan. Bij de aanleg van het park wordt in het ontwerp rekening gehouden met deze vondsten. Zo blijft de herinnering aan het kasteel levend. En... hoe kan het ook anders, het park kreeg de naam: park De Grauwaart.</p> <p>Bron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basisrapportage archeologie 1: De Grauwert J.S. van der Kamp, Gemeente Utrecht Cultuurhistorie, (februari 2004) - De archeoloog graaft zonder schep. Herbert Blankesteijn, NRC Handelsblad (27 mei 1993) - Herre Wynia, archeoloog Afdeling Cultuurhistorie, Gemeente Utrecht <p>Verhaal voor de leerlingen: Nog niet aanwezig.</p>
<p>Gesprek / onderzoeksvragen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wanneer werd de Grauwaart ontdekt? - Hoe heeft men de Grauwaart onderzocht? - Waarom graven de archeologen niet meer zo vaak met een schep? - Uit welke eeuw stamt de Grauwaart? - Hoe weten de archeologen dat?
<p>Vondst</p>	<p>Laat middeleeuws omgracht wooncomplex De Grauwaart.</p>
<p>Materiaal</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtblad voor de leerlingen - Werkblad voor de leerlingen - Fotoblad: weerstandsmeting De Grauwaart - Fotoblad: ontwerp-tekening park De Grauwaart - Fotoblad: Luchtfoto De Grauwaart
<p>Verwerking op school</p>	<p>Aan de hand van het fotoblad van de weerstandsmeting, de tekening van het ontwerp van het park en de luchtfoto van het gebied gaan de leerlingen aan de slag. Het gaat bij deze opdracht om het kunnen lezen van de plattegronden. Ook zal er naar overeenkomsten tussen beide plattegronden gezocht worden.</p>